

Informace o stanovení a sledování kritických bodů při produkci a přemísťování rozmnožovacího materiálu bramboru

Před vydáním rostlinolékařského pasu, tedy v případě sadby brambor návěšky, je podle čl. 90 odst. 1 nařízení (EU) 2016/2031 oprávněný provozovatel povinen určit a sledovat body svého produkčního procesu a body týkající se přemísťování rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů, které jsou kritické

- z hlediska možnosti výskytu a šíření karanténních škodlivých organismů pro EU ([KŠO](#)), škodlivých organismů podléhajících opatřením podle čl. 30 nařízení (EU) 2016/2031 (informace o těchto škodlivých organismech najdete [zde](#)), regulovaných nekaranténních škodlivých organismů ([RNŠO](#)), a pokud je záměr dodávat rozmnožovací materiál do chráněných zón v EU, vymezených vůči určitým KŠO, také [KŠO pro chráněné zóny](#);
- z hlediska souladu s opatřeními stanovenými proti šíření ŠO uvedených v předchozí odrážce (dále také jako „regulované ŠO“).

Povinnosti dodavatele (oprávněného provozovatele):

- Stanovit a sledovat kritické body.
- Odpovídá za vedení záznamů o jejich sledování.
- Pokud pro dodavatele množí sadbu bramboru jiný, registrovaný provozovatel (množitel), dodavatel písemně určí u tohoto množitele/množitelů kritické body a zajistí jejich sledování a vedení záznamů o této činnosti.

Poznámka: V případě že množitel množí rozmnožovací materiál pro více dodavatelů, může (je-li to možné) za jednotlivé dodavatele s jejich souhlasem stanovit stejné kritické body dle svých znalostí daného množitelského podniku. Musí však být zřejmé, za jaké dodavatele jsou kritické body stanoveny, aby byla splněna povinnost dodavatelů stanovit tyto body.

- Musí uchovávat záznamy o sledování kritických bodů (v papírové anebo elektronické podobě) po dobu minimálně tří let. V případě rozmnožovacího materiálu bramboru je potřebné, aby byly záznamy dostupné u příslušného množitele/množitelů kvůli ověření, příp. kontrole ze strany ÚKZÚZ.

Četnost sledování kritických bodů ani způsob zápisu (forma a obsah vedení záznamu) nejsou legislativou stanoveny. Sledování by ale mělo proběhnout minimálně jednou ročně, nejlépe však vždy, když dojde k procesu, při kterém může dojít k zavlečení nebo šíření regulovaných ŠO.

Záznam o sledování kritických bodů by měl obsahovat tyto doporučené informace:

- které kritické body byly sledovány;
- datum, kdy bylo sledování provedeno;
- výsledek sledování.

Vzor zápisu kritických bodů u sadbových brambor je dostupný v odkazu <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/osivo-a-sadba/certifikace/sadba-brambor/>. Jedná se o přílohu č. 3 z metodického pokynu č. 32 Odboru osiv a sadby ÚKZÚZ. Kritické body, které sleduje ÚKZÚZ v rámci uznávacího řízení, jsou v zápisu shrnuté do jednoho bodu a množitel uvede konečný výsledek uznávacího řízení.

Vzor zápisu i vzor pro stanovení kritických bodů nejsou z právního hlediska závazné (jsou pouze doporučeními ÚKZÚZ). Kritické body jsou de facto **procesy**, které se mohou lišit podle

konkrétního množitele, proto v uvedeném vzoru nemusí být jejich úplný výčet (*vzor má sloužit dodavateli jako podklad pro jejich stanovení*). Kritické body jsou v tomto vzoru rozděleny na dvě skupiny:

1) Kritické body, které sleduje ÚKZÚZ v rámci uznávacího řízení na porost/sadbu (regulováno legislativou)

- Sadba z vlastní produkce, sadba nakoupená původem z ČR nebo EU
- Předepsané doklady se všemi náležitostmi včetně rostlinolékařských pasů
- Zdravotní stav rozmnožovacího materiálu k výsadbě
- Pozemky určené k pěstování prosté regulovaných ŠO (např. hád'átek bramborového a nažloutlého)
- Vhodnost místa/stanoviště produkce dle příslušné legislativy (např. UPO u základního rozmnožovacího materiálu a rozmnožovacího materiálu předstupňů)
- Z míst/stanovišť produkce prostých regulovaných ŠO (např. zde nejsou nařízena příslušná MRO, absence regulovaných ŠO byla potvrzena úředním průzkumem a testováním např. vzorků půdy apod.)
- Dodržení minimálního časového odstupu od předchozího pěstování bramboru a prostorové izolace na pěstebních plochách (možnost napadení příslušnými ŠO z okolních porostů bramboru)
- Výskyt RNŠO nepřesáhl stanovené prahové hodnoty (povolená % výskytu) pro jednotlivé kategorie/generace sadby
- Porost, ze kterého sadba pochází, byl vizuálně ve vhodných termínech prohlédnut (přehledky porostu během vegetace a přehledka po jejím ukončení) a shledán prostým regulovaných ŠO
- Hlízy a příp. i části rostlin byly úředně laboratorně testovány ÚKZÚZ (příp. v ÚKZÚZ schválené laboratoři, kdy příslušné vzorky byly odebrány pod dohledem ÚKZÚZ) na přítomnost regulovaných ŠO a shledány prostými regulovaných ŠO
- ÚKZÚZ vydal Uznávací list nebo Rozhodnutí o neuznání na danou sadbu/porost

2) Kritické body, které nejsou součástí uznávání porostu/sadby a za jejichž sledování zodpovídá dodavatel (neregulováno legislativou)

Plán, způsob pěstování

- Možnost napadení (infikování) rozmnožovacího materiálu při pěstebních postupech (např. ošetřování na základě monitoringu výskytu ŠO, včasné ošetření proti vektorům, správně načasovaná desikace porostu, včasné selekce = negativní výběry, případná závlaha s ohledem na bakterii *Ralstonia solanacearum*)
- Dodržování správných agrotechnických zásad (příprava sadby, včasnost výsadby, správná výživa)
- Rozdělení hospodářského území podniku do více míst produkce brambor jako preventivní opatření proti výskytu karanténních bakterií

Manipulace s hlízy a rostlinným odpadem včetně přemísťování

- Zachování odrůdové čistoty
- Rozlišení jednotlivých partií
- Zamezit riziku napadení, infekci regulovanými ŠO během manipulace
- Nakládání s rostlinným odpadem (s vyřazenými a nemocnými rostlinami či hlízy je nutné nakládat tak, aby nedošlo ke kontaminaci zdravých rostlin či hlíz z tohoto odpadu)

Hygiena, očista strojů a mechanizace

- Mechanická očista a dezinfekce strojů, náradí, pracovní obuvi po pěstebních zásazích (v případě potřeby)
- Dodržování hygienických pravidel při pěstebních postupech (např. při rozdělení hospodářského území podniku do více míst produkce brambor jako preventivní opatření proti výskytu karanténních bakterióz)
- Místo skladování, závěrečná posezónní očista a dezinfekce obalového materiálu opakovaně používaného pro přepravu rozmnožovacího materiálu (bedny, palety)
- Závěrečná posezónní očista a dezinfekce prázdných skladovacích prostor, příjmové a třídící linky

Expedice rozmnožovacího materiálu

- Hlízy nevykazují žádné příznaky napadení regulovanými ŠO a splňují další obecně platnými předpisy stanovené kvalitativní požadavky na rozmnožovací materiál

Balení, skladování, přeprava

- Oddělené skladování jednotlivých partií
- Zamezení napadení, infekce hlíz regulovanými ŠO
- Zamezení přenosu a šíření regulovaných ŠO
- Vyhovující skladovací prostory pro skladování hlíz (umožňující zachovat požadované kvalitativní a fytosanitární parametry – např. správná teplota, vlhkost ad.)
- Šetrné zacházení s hlízami při třídění partií apod.
- Balení pouze do nových, nepoužitých obalů
- Čistota nákladového prostoru dopravního prostředku

Poznámka o ověřování ze strany ÚKZÚZ:

*ÚKZÚZ bude ověřovat **vedení evidence** o sledování kritických bodů včetně jejího **potvrzení** jen namátkově (vždy však v případech zjištění podezření z výskytu karanténních škodlivých organismů jako součást procesu nařizování úředních, resp. mimořádných rostlinolékařských opatření). Nebude tedy vyžadovat každoroční předkládání vedené evidence o sledování kritických bodů a nebude její vedení každoročně potvrzovat. Namátkové ověřování vedení evidence kritických bodů bude ÚKZÚZ provádět při 3. přehlídce, pokud ho z objektivních důvodů nebude nutné provést v jiném termínu. Při tomto ověření inspektor potvrdí předložený dokument razítkem a podpisem. Pokud budou kritické body prokazatelně stanoveny a záznamy o jejich sledování budou prokazatelně vedeny, lze konstatovat, že výše uvedené povinnosti dodavatel plní. Pokud by bylo zjištěno, že kritické body nejsou stanoveny, anebo nejsou vedeny záznamy o jejich sledování, jednalo by se o neplnění povinností dodavatele.*

Zpracovatel: Oddělení řízení fytosanitárních rizik ÚKZÚZ

Kontakt: Petr Kroutil, e-mail petr.kroutil@ukzuz.cz, tel. 720 998 793

Aktualizováno dne: 21. 6. 2022